INVESTICIONO RAZVOJNI FOND
CRNE GORE A.D., PODGORICA

Finansijski iskazi
31. decembar 2012. godine i
Izvještaj nezavisnog revizora

S A D R Ž A J:

	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	1-2
Finansijski iskazi:	
Iskaz o ukupnom rezultatu	3
Iskaz o finansijskoj poziciji	4
Iskaz o promjenama na kapitalu	5
Iskaz o tokovima gotovine	6
Napomene uz finansijske iskaze	7-33

Deloitte d.o.o.
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog bb
Zgrada Maxim, I sprat
81000 Podgorica
Mntenegro

Tel: +382 (20) 228-324
+382 (20) 228-096
Fax: +382 (20) 228-327
www.deloitte.com/montenegro

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima i Upravnom odboru Investiciono razvojnog fonda Crne Gore A.D., Podgorica

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza (strana 3 do 33) Investiciono razvojnog fonda A.D., Podgorica (u daljem tekstu „IRFCG A.D.") koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2012. godine i odgovarajući iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava 31. decembra 2012. godine, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore, kao i za interne kontrole koje smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim iskazima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim iskazima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim iskazima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su neophodne za sastavljanje finansijskih iskaza u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski iskazi Investiciono razvojnog fonda Crne Gore A.D., Podgorica za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2012. godine, su sastavljeni, po svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na sljedeće:

a) Kao što je objelodanjeno u napomeni 3.11 IRFCG A.D. je u skadu sa Zakonom o Investiciono razvojnom fondu Crne Gore u obavezi da svoje poslovanje uskladi sa djelovima Zakona o bankama koji se odnosi na adekvatnost kapitala i odlukama o upravljanju rizicima. Na finansijske iskaze sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine IRFCG A.D. je primijenio samo odredbe odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama jer po mišljenju rukovodstva IRFCG A.D. preostale odluke zbog načina uređenja IRFCG A.D. se ne mogu primjenjivati na IRFCG A.D.

(nastavlja se)

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
Akcionarima i Upravnom odboru Investiciono razvojnog fonda Crne Gore A.D., Podgorica (nastavak)

Skretanje pažnje (nastavak)

b) Kao što je prikazano u napomeni 24 uz finansijske iskaze, IRFCG A.D. sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine solidarno odgovara u sudskim sporovima ukupne vrijednosti EUR 1,421,632. Osim za iznos od EUR 11,965 IRFCG A.D. nije izvršio rezervisanja za eventualne obaveze po navedenim sporovima, zbog toga što, po procjeni rukovodstva IRFCG A.D., iako nije sa sigurnošću moguće predvidjeti konačan ishod sporova, IRFCG A.D. neće biti izložen materijalno značajnim potencijalnim gubicima po navedenom osnovu.

Naše mišljenje nije kvalifikovano po gore navedenim pitanjima.

DRUŠTVO ZA REVIZIJU I KONSALTING D.O.O. "DELOITTE" I PODGORICA

Deloitte d.o.o., Podgorica
Podgorica, Crna Gora
28. marta 2013. godine

Žarko Mionić, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 062 izdata 10. marta 2011. godine)

INVESTICIONO RAZVOJNI FOND CRNE GORE A.D., PODGORICA
Matični broj: 02217937
Šifra djelatnosti: 6430

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2012. godine
(Iznosi u EUR)

		Napomene	Tekuća 2012. godina	Prethodna 2011. godina
	POSLOVNI PRIHODI		2,981,368	2,783,141
1	Prihodi od prodaje (kamata iz osnovne djelatnosti)	4	2,836,655	2,728,948
5	Ostali poslovni prihodi	5	144,713	54,193
	POSLOVNI RASHODI		(1,367,551)	(1,107,219)
2	Troškovi materijala		(40,886)	(29,763)
3	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	6	(708,534)	(693,737)
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja	7	(90,521)	(38,194)
5	Ostali poslovni rashodi	8	(527,610)	(345,525)
A	**POSLOVNI REZULTAT**		1,613,817	1,675,922
I	Finansijski prihodi	9	794,317	402,236
II	Finansijski rashodi		-	-
B	**FINANSIJSKI REZULTAT**		794,317	402,236
I	Ostali prihodi	10	163,617	1,230,264
II	Ostali rashodi	11	(1,383,616)	(2,603,359)
C	**REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI**		(1,219,999)	(1,373,095)
F	**REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA**		1,188,135	705,063
H	**PORESKI RASHOD PERIODA**		(81,489)	(29,537)
1	Tekući porez na dobit	12	(78,175)	(20,492)
2	Odloženi poreski rashodi	12	(3,314)	(9,045)
I	**NETO REZULTAT**		1,106,646	675,526
J	**ZARADA PO AKCIJI**		0.0111	0.0069

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Ovi finansijski iskazi su usvojeni od strane rukovodstva Investiciono razvojnog fonda Crne Gore A.D., Podgorica 26. marta 2013. godine.

Potpisano u ime Investiciono razvojnog fonda Crne Gore, Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

(Nemanja Nikolić)

INVESTICIONO-RAZVOJNI FOND CRNE GORE A.D. PODGORICA
M.P.

Direktor Investiciono razvojnog fonda

(Predrag Poček)

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI
31. decembra 2012. godine
(Iznosi u EUR)

		Napomene	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
	AKTIVA			
B	**STALNA IMOVINA**		62,895,858	63,172,535
II	Nematerijalna ulaganja	13	129,699	157,057
III	Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva		4,361,643	5,574,337
1	Nekretnine postrojenja i oprema	13	1,151,841	1,145,487
2	Investicione nekretnine	14	3,209,802	4,428,850
IV	Dugoročni finansijski plasmani		58,404,516	57,441,141
1	Učešća u kapitalu	15	16,712,765	18,899,452
3	Ostali dugoročni finansijaki plasmani	16	41,691,751	38,541,689
E	**OBRTNA SREDSTVA**		29,848,781	30,300,520
I	Zalihe		2,287	4,653
II	Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina		29,846,494	30,295,867
1	Potraživanja	17	6,255,891	3,967,175
3	Kratkoročni finansijski plasmani	18	13,479,250	13,970,465
4	Gotovinski ekvivalenti i gotovina	19	10,070,358	12,357,927
5	Porez na dodatu vrijednost i AVR		40,995	300
F	**UKUPNA AKTIVA**		92,744,639	93,473,055
	PASIVA			
A	**KAPITAL**		92,078,986	92,939,708
I	Osnovni kapital	20	100,237,364	99,361,508
IV	Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		1,041	519,799
V	Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(13,570,208)	(11,245,742)
VI	Neraspoređena dobit		5,410,789	4,304,143
B	**DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE**		11,965	36,241
I	Dugoročna rezervisanja	21	11,965	36,241
II	Dugoročne obaveze	22	-	-
C	**ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE**	12	16,189	12,875
D	**KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE**		637,499	484,231
I	**KRATKOROČNE OBAVEZE**		637,499	484,231
3	Obaveze iz poslovanja	23	456,544	463,421
4	Ostale kratkoročne obaveze i PVR		96,615	-
5	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda		6,165	318
6	Obaveze po osnovu poreza na dobit		78,175	20,492
E	**UKUPNA PASIVA**		92,744,639	93,473,055

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2012. godine
(Iznosi u EUR)

Sadržaj / Opis	Osnovni kapital	Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	Neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje, 1. januara 2011.	97,240,507	1,617,831	(6,363,197)	3,628,617	96,123,758
Dokapitalizacija	2,121,001	-	-	-	2,121,001
Nerealizovani gubici po osnovu svođenja	-	(1,098,032)	(4,882,545)	-	(5,980,577)
Dobit tekuće godine	-	-	-	675,526	675,526
Stanje, 31. decembra 2011.	99,361,508	519,799	(11,245,742)	4,304,143	92,939,708
Dokapitalizacija	875,856	-	-	-	875,856
Nerealizovani dobici po osnovu svođenja	-	-	651,431	-	651,431
Nerealizovani gubici po osnovu svođenja	-	(518,758)	(2,975,897)	-	(3,494,655)
Dobit tekuće godine	-	-	-	1,106,646	1,106,646
Stanje, 31. decembra 2012.	100,237,364	1,041	(13,570,208)	5,410,789	92,078,986

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2012. godine
(Iznosi u EUR)

	Tekuća 2012. godina	Prethodna 2011. godina
A. Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	**65,973**	**99,512**
Prodaja i primljeni avansi	32,771	36,528
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	33,202	62,984
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	**1,359,748**	**1,404,860**
Isplate dobavljačima i dati avansi	616,508	443,347
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	699,921	689,541
Porez na dobitak	20,492	267,635
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	22,827	4,337
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	**(1,293,775)**	**(1,305,348)**
B. Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	**23,906,560**	**15,495,907**
Prodaja akcija i udjela(neto prilivi)	136,680	-
Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	539,367	64,701
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	20,106,855	12,997,470
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	2,973,658	2,233,736
Primljene dividende	150,000	200,000
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	**25,737,473**	**23,373,364**
Kupovina akcija i udjela(neto odlivi)	-	69,589
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	69,394	4,749,322
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	25,668,079	18,554,453
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	**(1,830,913)**	**(7,877,457)**
C. Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	**897,119**	**2,141,877**
Uvećanje osnovnog kapitala	875,856	2,121,001
Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	21,263	20,876
I. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	**60,000**	**381,000**
Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	60,000	381,000
Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	**837,119**	**1,760,877**
D. Neto tok gotovine	**(2,287,569)**	**(7,421,928)**
E. Gotovina na početku izvještajnog perioda	**12,357,927**	**19,779,855**
H. Gotovina na kraju izvještajnog izvještajnog perioda	**10,070,358**	**12,357,927**

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2012. godine

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Investiciono razvojni fond Crne Gore A.D., Podgorica (u daljem tekstu „IRFCG A.D.“) osnovan je 23. aprila 2010. godine u skladu sa Zakonom o Investiciono razvojnom fondu Crne Gore („Sl. list CG”, br, 88/09) i registrovan kod Privrednog suda u Podgorici po brojem 4-0009175-001.

Zakonom je uređeno da se IRFCG A.D. osniva u cilju podsticanja i ubrzanja privrednog razvoja Crne Gore i to:

1) okončanjem procesa privatizacije prodajom kapitala stečenog u procesu svojinske transformacije;
2) podrškom mikro, malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima;
3) podrškom infrastrukturnim projektima, projektima vodosnadbijevanja, tretmana otpadnih voda i zaštite životne sredine; kao i
4) finansiranjem projekata od lokalnog, regionalnog i državnog značaja.

Zakonom je uređeno da osnivački kapital IRFCG A.D. ne može biti manji od EUR 50,000,000. Osnivački kapital IRFCG A.D. čini cjelokupni kapital Fonda za razvoj koji je umanjen za obaveze po osnovu Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju („Sl. list CG“, br. 21/04 i 49/07). Osnivački kapital IRFCG A.D. činiće i sredstva koja su usmjerena Direkciji za mala i srednja preduzeća za finansiranje razvoja malih i srednjih preduzeća.

Zakonom je uređeno da IRFCG A.D. danom početka rada preuzme poslove praćenja i realizacije finansijske podrške razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća, koje je obavljala Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća.

IRFCG A.D. može biti član, osnivač i/ili akcionar, domaćih i međunarodnih finansijskih institucija, privrednih društava u Crnoj Gori i u inostranstvu, uz saglasnost osnivača, može koristiti međunarodne fondove, zaduživati se u Crnoj Gori i u inostranstvu na tržištu novca i kapitala, može da kupuje i prodaje hartije od vrijednosti, udjele, na domaćem i inostranom tržištu u svrhu obavljanja djelatnosti u skladu sa zakonom i aktima poslovne politike IRFCG A.D., uz saglasnost osnivača.

Djelatnost IRFCG A.D. predstavlja podsticanje privrednog razvoja, svojinskog, proizvodnog i finansijskog prestrukturiranja privrede, razvoja tržišta kapitala i unaprijeđenja efikasnosti upotrebe kapitala. U skladu sa Zakonom o Investiciono razvojnom fondu Crne Gore, sredstva za poslovanje IRFCG A.D. stiče:

1) iz prihoda ostvarenih poslovanjem IRFCG A.D.;
2) prodajom akcija i udjela iz portfelja IRFCG A.D.;
3) iz ostatka likvidacione ili stečajne mase, prodajom preostale imovine u slučaju likvidacije ili stečaja sprovedenog nad društvom u vlasništvu IRFCG A.D.;
4) iz dobiti društava u kojima IRFCG A.D. ima akcije ili udjele;
5) izdavanjem hartija od vrijednosti;
6) iz anuiteta po osnovu kreditnih plasmana i investicione aktivnosti IRFCG A.D.;
7) uzimanjem kredita i pozajmica u zemlji i inostranstvu, kao i primanjem donacija i
8) iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Svoju djelatnost IRFCG A.D. obavlja u Podgorici, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 126/1.

Na dan 31. decembra 2012. godine IRFCG A.D. ima 35 zaposlenih (31. decembra 2011. godine 30 zaposlenih).

Iako je IRFCG A.D. formalno osnovan 23. aprila 2010. godine on je poslovnu aktivnost preuzeo od svog pravnog prethodnika Fonda za razvoj 1. februara 2010. godine jer su od tog dana sredstva Fonda za razvoj prenešena na IRFCG A.D..

Članovi Upravnog Odbora IRFCG A.D.

Upravni Odbor IRFCG A.D. čine članovi čija su imena prikazana u pregledu koji slijedi:

Ime i prezime	**Pozicija**
Dr. Dragan Lajović	Predsjednik
Mr. Dragan Kujović	Član
Mr. Damir Rašketić	Član

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza

IRFCG A.D. vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl list CG", br, 69/2005, 80/2008 i 32/2011), i Pravilniku o sadržini i formi obrazaca finasijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl. list CG", br. 5/2011) i u skladu sa računovodstvenim politikama Investiciono razvojnog fonda Crne Gore.

Finansijskih iskazi IRFCG A.D. sastavljeni su u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i računovodstvenim politikama obrazloženim u napomeni 3.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR).

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva IRFCG A.D. korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi / rashodi od kamata

Prihodi i rashodi po osnovu kamata i drugi troškovi pozajmljivanja knjiže se u korist i na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.2. Prihodi po osnovu učešća u dobiti - dividende

Primljene dividende evidentiraju se u iskazu o ukupnom rezultatu u okviru finansijskih prihoda u objavljenom iznosu, umanjene za porez po odbitku od 9%.

3.3. Prihodi po osnovu faktoring poslova

Prihodi po osnovu naknada za obavljanje faktoring poslova i kamate po istom osnovu knjiže se u korist obračunskog perioda na koji se odnose.

3.4. Beneficije za zaposlene

/i/ Doprinosi kojima se obezbijeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, IRFCG A.D. je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbijeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. IRFCG A.D. je, takođe, obavezan da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

/ii/ Obaveze po osnovu otpremnina

Sadašnja vrijednost ostalih budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru kao što su otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova, po procjeni rukovodstva IRFCG A.D. nema materijalno značajnog efekta na finansijske iskaze posmatrane u cjelini i zbog toga u ovim finansijskim iskazima nisu izvršena rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunati u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan iskaza o finansijskoj poziciji objavljenih od strane Centralne banke Crne Gore.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursevima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

3.6. Porezi i doprinosi

Porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG", br. 80/2004, br. 40/2008, br. 86/2009, br. 73/2010 i br. 40/2011). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u iskazu o ukupnom rezultatu uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (članovi 8 i 9 za usklađivanje prihoda i članovi 10 do 20 za usklađivanje rashoda).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema iskazu o finansijskoj poziciji, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum iskaza o finansijskoj poziciji se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

3.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se sastoje od softvera i licenci. Nematerijalna ulaganja koja su nabavljena kapitalizuju se u visini nabavne vrijednosti na dan transakcije. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju u visini nabavne vrijednosti umanjene za ukupnu akumuliranu amortizaciju i eventualne ukupne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti.

Troškovi koji se direktno mogu povezati sa određenim softverom i koji će generisati ekonomsku korist u periodu dužem od jedne godine, evidentiraju se kao nematerijalna ulaganja. Troškovi održavanja i razvoj kompjuterskih softvera se evidentiraju kao trošak u trenutku njihovog nastanka.

Društvo ne posjeduje nematerijalna ulaganja sa neograničenim vijekom upotrebe.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Nekretnine i oprema

Pod nekretninama i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti.

Nakon početnog priznavanja nekretnine su iskazuju po njihovoj procijenjenoj vrijednosti. Procjena je izvršena metodom tržišne vrijednosti, uzimajući u obzir preostali korisni vijek trajanja nekretnine.

Povećanja nastala prilikom revalorizacije se knjiže u korist revalorizacionih rezervi, osim za iznose za koje ta povećanja predstavljaju storniranje iznosa smanjenja vrijednosti, koja su po ranijim revalorizacijama bila utvrđena za ista ta sredstva i koja su, u ranijim periodima, bila priznata kao trošak, u kom slučaju se revalorizacijom utvrđeno povećanje knjiži u korist iskaza o ukupnom rezultatu do iznosa do koga je ranije smanjenje bilo knjiženo kao trošak. Smanjenja utvrđena na osnovu revalorizacije se evidentiraju na teret iskaza o ukupnom rezultatu u iznosima koji prelaze eventualne prethodne pozitivne efekte revalorizacije evidentirane u korist revalorizacionih rezervi.

Učestalost revalorizacije zavisi od kretanja fer vrijednosti nekretnina, vrši se u slučajevima kada neto sadašnja vrijednost nekretnina materijalno značajno odstupa od fer vrijednosti na dan iskaza o finansijskoj poziciji.

Oprema je iskazana po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene djelova opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), troškovi značajnijih adaptacija i generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti nekretnina i opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina i opreme: zamjena i ugradnja rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme, smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Oprema čija je pojedinačna nabavna vrijednost u vrijeme nabavke veća od EUR 300 („Sl. listu CG“, br. 40/2008 i br. 86/2009), a koristi se duže od jednog obračunskog perioda, svrstava se u opremu u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije („Sl. listu CG“, br. 28/2002).

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, iskazuju se u iskazu o ukupnom rezultatu kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

3.9. Amortizacija

Otpisivanje građevinskih objekata, opreme i nematerijalnih ulaganja se vrši primjenom proporcionalne metode kojom se vrijednost sredstava u potpunosti otpisuje tokom procijenjenog vijeka upotrebe.

Otpisivanje se vrši po stopama koje su zasnovane na preostalom korisnom vijeku upotrebe sredstava, procijenjenom od strane rukovodstva Društva i usvojenog od strane Odbora direktora Društva. Preispitivanje korisnog vijeka upotrebe vrše nadležne službe Društva.

Obračun amortizacije građevinskih objekata, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje u trenutku kada sredstva postanu raspoloživa za korišćenje odnosno, nalaze se na lokaciji i u stanju neophodnom za korišćenje na način utvrđen od strane rukovodstva.

Amortizacija prestaje da se obračunava na dan kada se sredstva klasifikuju kao raspoloživa za prodaju, ili na dan kada se sredstva isknjiže, zavisno od toga koji je od ta dva dana raniji.

Obračun amortizacije ne prestaje ukoliko je sredstvo neiskorišćeno ili povučeno iz aktivnog korišćenja (ali nije rashodovano niti namijenjeno prodaji), osim ukoliko je sredstvo potpuno amortizovano.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Amortizacija (nastavak)

Osnovne godišnje stope amortizacije u primjeni su:

Glavne grupe opreme	Stopa amortizacije (%)	Stopa amortizacije koja se priznaje u poreskom bilansu (%)
Građevinski objekti	1.30	5.00
Oprema		
Računarska i ostala IT oprema	20.00	30.00
Vozila	15.50	15.00
Kancelarijska oprema	7.00-20.00	15.00
Ostala oprema	20.00	20.00

U skladu sa Članom 13 stav 6 Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. List CG" br. 80/2004, br. 40/2008 i br. 86/2009) amortizacija licenci, ostalih nematerijalnih ulaganja i građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, odnosno opreme i aplikativnih softvera primjenom degresivnog metoda za cijeli period, bez obzira na datum aktivacije.

3.10. Investicione nekretnine

Ulaganje u nekretnine namijenjene sticanju prihoda (investicione nekretnine) predstavlja ulaganje u imovinu koja se drži u cilju sticanja prihoda putem izdavanja u zakup ili od povećanja tržišne vrijednosti, ili i jedno i drugo, a ne za korišćenje ili prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investicione nekretnine vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti procijenjenoj od strane nezavisnog procjenjivača, a dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti priznaje se u korist ili na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom prodaje investicionih nekretnina, iskazuju se u iskazu o ukupnom rezultatu kao dio poslovnih prihoda ili kao dio poslovnih rashoda.

3.11. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u iskazu o finansijskoj poziciji IRFCG A.D., od momenta kada je IRFCG A.D. ugovornim odredbama vezan za instrument.

IRFCG A.D. je finansijska sredstva klasifikovao u sljedeće kategorije: dugoročni finansijski plasmani u državne obveznice koje se drže do dospjeća, dugoročni finansijski plasmani u hartije od vrijednosti – akcije raspoložive za prodaju, dugoročni finansijski plasmani u kapital pridruženih pravnih lica, krediti i potraživanja. Rukovodstvo IRFCG A.D. vrši klasifikaciju svojih ulaganja u momentu inicijalnog priznavanja.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada IRFCG A.D. izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada IRFCG A.D. ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

Dugoročni finansijski plasmani koji se drže do dospjeća

Dugoročni finansijski plasmani koji se drže do dospjeća predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospjećem, i za koja rukovodstvo IRFCG A.D. ima pozitivnu namjeru i sposobnosti da ih drži do roka dospjeća. Ulaganja koja se drže do dospjeća se odnose na obveznice stare devizne štednje emitovane od strane Ministarstva finansija Crne Gore, obveznice za potrebe ulaganja u saniranje mreže drumskih puteva emitovane od strane Ministarstva finansija Crne Gore i obveznice za finansiranje infrastrukturnih i ekoloških projekata emitovane od strane Opština u Crnoj Gori.

Navedeni plasmani iskazani su po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)

Dugoročni finansijski plasmani u hartije od vrijednosti raspoloživi za prodaju

Dugoročni finansijski plasmani raspoloživi za prodaju obuhvataju hartije od vrijednosti koje nije moguće klasifikovati kao finansijska sredstva kojima se trguje ni kao finansijska sredstva koja se drže do dospjeća i sastoje se od ulaganja u kapital (akcije) privrednih društava koja su registrovana kod Centralne depozitarne agencije Crne Gore (CDA) i ulaganja u kapital privrednih društava koja nisu registrovana kod CDA. IRFCG A.D. navedena ulaganja drži određeni vremenski period do momenta privatizacije. Postupak promjene vlasništva se sprovodi u skladu sa odgovarajućim Planom privatizacije koji usvaja Vlada Crne Gore.

U skladu sa Zakonom o svojinskoj i upravljačkoj transformaciji privrede Crne Gore („Sl. list CG“, br. 2/92, 17/92, 27/94, 30/94, 23/96) pravni prethodnik IRFCG A.D., Fond za razvoj je učešća u kapitalu stekao bez naknade. Fond za razvoj je inicijalno vrednovao u svojim poslovnim knjigama navedena učešća u kapitalu kao dugoročne finansijske plasmane - finansijska sredstva raspoloživa za prodaju po procijenjenoj nominalnoj vrijednosti koja je bila izražena u DEM do 31. decembra 2001. godine, odnosno u EUR od 1. januara 2002. godine, u korist kapitala Fonda za razvoj koji je u cjelosti u državnom vlasništvu.

U slučajevima kada ne postoji aktivno tržište odnosno kada se hartije od vrijednosti u vlasništvu IRFCG A.D. ne kotiraju na aktivnim tržištima (privredna društva koja nisu registrovana kod CDA), i za društva koja nemaju bilanse procjena fer vrijednost navedenih finansijskih ulaganja nije vršena zbog nedostatka podataka.

Dugoročni finansijski plasmani u hartije od vrijednosti raspoloživi za prodaju sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine iskazani su po pravičnoj vrijednosti na osnovu procjene izvršene od strane rukovodstva u skladu sa Uputstvom o načinu i postupku naknadne procjene vrijednosti hartija od vrijednosti („Sl. list CG“, br. 34/11). Procjena je izvršena korišćenjem 4 kriterijuma i to:

1. Kriterijum kontrole
2. Kriterijum utrživosti
3. Kriterijum strukture kapitala - % neto imovine
4. Kriterijum finansijskog rezultata - % neto marže.

Nakon analize četiri navedena kriterijuma, vrši se obračun finalnog multiplikatora u zavisnosti od procentualnog učešća državnog kapitala u ukupnom kapitalu društva:

1. Ukoliko državni paket akcija iznosi manje od 25% ukupnih emitovanih akcija nekog privrednog društva, onda je za taj „manjinski paket” obračunat finalni multiplikator isključivo po kriterijumu utrživosti akcija na berzama kapitala.
2. Ukoliko državni paket akcija iznosi preko 25% od ukupno emitovanih akcija nekog privrednog društva, onda je za taj „većinski paket” obračunat finalni multiplikator zbrajajući pojedinačne multiplikatore po kriterijumima kontrole, strukture kapitala i finansijskog rezultata.

Osnovica za primjenu finalnog multiplikatora obračunata je kao prosječna ponderisana vrijednost između:

1. Tržišne cijene akcija na dan 31. decembra 2012. godine.
2. Prosječne cijene akcija u periodu 01. januara do 31. decembra 2012. godine.

Kao ponder je uzet kriterijum odstupanja tržišne cijene na dan 31. decembra 2012. godine od prosječne godišnje cijene.

Procjena fer vrijednosti jedne akcije se dobija množenjem prosječne ponderisane cijene akcija i obračunatog finalnog multiplikatora.

Ukoliko postoji indikacija da za neki dugoročni finansijski plasman raspoloživ za prodaju postoji obezvrjeđenje, naknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je naknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim iskazima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim iskazima se smanjuje do svoje naknadive vrijednosti. Obezvrjeđenje se priznaje na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)

Dugoročni finansijski plasmani u hartije od vrijednosti raspoloživi za prodaju (nastavak)

Ako se kasnije poništi obezvrjeđenje, vrijednost finansijskog plasmana prikazana u finansijskim iskazima se povećava do promijenjene procjene naknadivog iznosa u korist rezervi.

Finansijska ulaganja se isknjižavaju onda kada pravo na priliv po osnovu finansijskog ulaganja prestane, odnosno, kada IRFCG A.D. suštinski prenese sve rizike i koristi od vlasništva. Iznos više / (manje) ostvarene prodajne vrijednosti po osnovu prodaje hartija od vrijednosti u odnosu na vrijednost koja je iskazana u poslovnim knjigama IRFCG A.D., priznaje se u korist odnosno na teret rezervi u iskazu o finansijskoj poziciji do iznosa koji je ranije priznat, dok se razlika knjiži u korist odnosno na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

Otpis ulaganja u hartije od vrijednosti raspoloživih za prodaju vrši se u cjelosti za akcije privrednih društava koja su trajno prestala sa poslovanjem ili za koja je okončan postupak stečaja. Djelimičan otpis dugoročnih finansijskih plasmana vrši se za akcije privrednih društava kod kojih je došlo do smanjenja akcijskog kapitala po osnovu pokrića gubitaka iz poslovanja u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara navedenih privrednih društava.

Prihodi od prodaje stečajne mase privrednih društava koja su prestala sa poslovanjem, odnosno privrednih društava kod kojih je obezvrjeđenje vrijednosti plasmana izvršeno u cjelosti, priznaju se u trenutku naplate.

Ulaganja u kapital pridruženih pravnih lica

Pridružena pravna lica predstavljaju ona društva u kojima IRFCG A.D. ima udio u vlasništvu između 20% i 50% ili u kojima ima značajan uticaj, ali koja nisu pod njegovom kontrolom. Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica iskazana su po istorijskoj nabavnoj vrijednosti.

Ukoliko postoji indikacija da za navedena ulaganja postoji obezvrjeđenje, naknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je naknadivi iznos nekog sredstva procjenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim iskazima, vrijednost ulaganja iskazanog u finansijskim iskazima se smanjuje do svoje naknadive vrijednosti i priznaje na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

Krediti i potraživanja

Krediti i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama, koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Oni nastaju kada IRFCG A.D. obezbjedi novčana sredstva dužniku direktno ili preko poslovnih banaka u Crnoj Gori bez namjere da trguje potraživanjem.

Krediti se priznaju u trenutku kada se gotovinska sredstva plasiraju korisnicima kredita.

U skladu sa Zakonom o Investiciono razvojnom fondu Crne Gore („Sl. list CG“, br. 88/09 i 40/10) na IRFCG A.D. se ne primjenjuju odredbe Zakona o bankama („Sl. list CG“, br. 17/08, 44/10 i 44/11) kojim se uređuje osnivanje i poslovanje banaka osim odredbi koje se odnose na adekvatnost kapitala i upravljanje rizicima.

Odluka Centralne banke Crne Gore o adekvatnosti kapitala definiše:

- Elemente i način izračunavanja sopstvenih sredstava banke;
- Metodologiju za izračunavanje potrebnog kapitala za kreditni rizik, rizik izmirenja/isporuke i rizik druge ugovorne strane, tržišne rizike i operativni rizik, i
- Način izračunavanja koeficijenta solventnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)

Krediti i potraživanja (nastavak)

Rukovodstvo IRFCG A.D. smatra da na poslovanje IRFCG A.D., saglasno Zakonu o IRFCG A.D., se primjenjuju odredbe odluke o adekvatnosti kapitala. Zahtijevani minimalni iznos koeficijenta solventnosti kao relativnog pokazatelja izloženosti banke rizicima u poslovanju, shodno pomenutoj odluci, iznosi 12%. Imajući u vidu da kapital IRFCG A.D. na 31. decembra 2012. godine iznosi EUR 100,237,364 i značajno premašuje iznos izloženosti IRFCG A.D. kreditnom, kao dominantnom riziku sa kojim je IRFCG A.D. u svom poslovanju suočen, očigledno je da je koeficijent solventnosti IRFCG A.D. daleko iznad zahtijevanih minimalnih vrijednosti i to uvažavajući obračun istog na osnovu najrigoroznijih parametara. Kako se u narednom periodu očekuje i pojava dužničkih izvora finansiranja u pasivi IRFCG A.D., naš stav je da se u narednom periodu definišu detaljne procedure koje će biti u skladu sa odlukom o adekvatnosti kapitala.

Obzirom da je trenutan koeficijent solventnosti IRF-a očigledno iznad propisanih minimuma, a da je odluka o adekvatnosti kapitala izuzetno obimna, mišljenja smo da bi u ovoj fazi poslovanja IRFCG A.D. detaljnije bavljenje ovom problematikom bilo necjelishodno.

Na osnovu Odluke Centralne banke, o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 60/08, 41/09 i 40/11) IRFCG A.D. i u skladu sa navedenom odlukom utvrđuje procenat obezvrjeđenja za direktno odobrene kredite i klasifikuje ih u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje se procjenjuje da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) – sa podkategorijama B1 i B2 u koje se klasifikuju stavke za koje postoji niska vjerovatnoća ostvarivanja gubitka ali koje zahtijevaju posebnu pažnju, jer bi potencijalni rizik ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu naplate
- kategorija C (substandardna aktiva) – sa podkategorijama C1, C2, C3 i C4 za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu
- kategorija D (sumnjiva aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna
- kategorija E (gubitak) – u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu.

U grupu "E" se klasifikuju krediti za koje su ispunjeni sljedeći uslovi:

- analiza profitabilnosti pokazuje da postoji neprofitabilnost i neekonomičnost u poslovanju dužnika
- ukoliko je dužnik visoko nelikvidan
- izrazito visoka zaduženost dužnika
- prilivi u posljednje dvije godine značajno manji od odliva
- kašnjenje dužnika prema IRFCG A.D. , u periodu dvije godine prije klasifikacije duže od 365 dana.

U grupu "E" klasifikuju se i krediti odobrenu dužniku nad kojim se vodi stečajni postupak ili postupak likvidacije.

Dugoročni krediti dati zaposlenima

Dugoročni krediti dati zaposlenima prikazuju se u iznosima datih sredstava (nominalnoj vrijednosti), a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope. Po procjeni rukovodstva IRFCG A.D., efekti odstupanja od MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i vrednovanje“ nisu od materijalnog značaja na finansijske iskaze IRFCG A.D. posmatrane u cjelini.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

U iskazu gotovinskih tokova pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka i novčana sredstva oročena kod poslovnih banaka na period do jedne godine kao i ona koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Obaveze iz poslovanja

Ostale obaveze iz poslovanja se procjenjuju po njihovoj nominalnoj vrijednosti.

3.12. Rezervisanja za gubitke po osnovu sudskih sporova

IRFCG A.D. procjenjuje mogući nepovoljni razvoj događaja kao rezultat zbivanja u prošlosti i ukoliko je vjerovatnoća preko 50% da će sudski spor biti izgubljen, IRFCG A.D. vrši rezervisanje kojim se u cjelini obezbjeđuje iznos potencijalne obaveze po osnovu negativnog razrješenja sudskog spora.

3.13. Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika IRFCG A.D. je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo IRFCG A.D. vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva IRFCG A.D., iznosi u ovim finansijskim iskazima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

4. PRIHODI OD PRODAJE (KAMATA IZ OSNOVNE DJELATNOSTI)

(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine
Prihodi od kamata po osnovu:		
- kratkoročnih finansijskih plasmana	662,848	946,407
- datih kredita	1,864,367	1,253,309
- datih kredita zaposlenim	8,552	6,186
- dospjelih obveznica za potrebe ulaganja u saniranje drumskih puteva	3,068	2,989
- nedospjelih obveznica za potrebe ulaganja u saniranje drumskih puteva	20,941	27,590
- dospjelih obveznica za finansiranje infrastrukturnih i ekoloških projekata	20,566	35,263
- nedospjelih obveznica za finansiranje infrastrukturnih i ekoloških projekata	209,617	328,496
- nedospjelih obveznica fonda rada	3,133	-
- depozita po viđenju	3,734	10,370
- zateznih kamata	32,957	4,022
Prihodi od naknada za direktno odobrene kredite	6,872	114,316
	2,836,655	2,728,948

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine
Prihodi po osnovu faktoring naknada	118,805	30,936
Prihodi od zakupa	20,000	524
Ostali prihodi	5,908	22,733
	144,713	54,193

6. TROŠKOVI ZARADA NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine
Troškovi neto zarada	379,609	373,469
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	58,317	54,266
Troškovi doprinosa na zarade na teret zaposlenog	135,979	125,560
Troškovi doprinosa na zarade na teret poslodavca	61,377	56,375
Bruto naknade za upravni odbor	34,297	28,549
Bruto naknade za ugovor o djelu	21,690	27,261
Troškovi službenih putovanja	10,440	12,550
Ostali lični rashodi	6,826	15,707
	708,534	693,737

7. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine	32,711	5,416
Troškovi amortizacije materijalne imovine	52,210	32,778
	84,921	38,194
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	5,600	-
	90,521	38,194

8. OSTALI POSLOVNI RASHODI

(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine
Troškovi registracije Fonda	5,860	6,663
Troškovi sponzorstava i pomoći koje odobrava Upravni odbor	240,707	60,050
Troškovi održavanja	54,899	20,954
Troškovi telefona i ostalih PTT usluga	21,604	18,541
Troškovi reprezentacije	21,728	15,838
Troškovi obezbijeđenja	4,531	10,560
Troškovi platnog prometa	29,716	28,017
Troškovi stručnih usluga	8,190	87,128
Troškovi osiguranja	4,662	3,821
Troškovi oglasa, stručne literature i usavršavanja	66,300	30,674
Troškovi taksi, sudskih naknada i članarina	28,041	7,325
Drugi poslovni rashodi	41,372	55,954
	527,610	345,525

9. FINANSIJSKI PRIHODI

(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine
Prihodi po osnovu dividendi isplaćenih		
- u novcu	150,000	200,000
- u akcijama	404,566	186,181
	554,566	386,181
Prihodi od sticanja akcija bez naknade	136,680	-
Prihodi od kamata za faktoring poslove	103,071	16,055
	794,317	402,236

10. OSTALI PRIHODI

(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine
Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove (napomena 21)	9,488	8,958
Prihodi od naplate obveznica stare devizne štednje	-	2,700
Prihodi od svođenja obveznica stare devizne štednje	7,074	9,612
Prihodi od naplate iz stečajne mase	30,260	550,201
Prihodi od prodaje osnovnih sredstava i investicionih nekretnina	1,714	43,864
Prihodi od procjene investicionih nekretnina (napomena 14)	115,081	604,956
Prihodi od naptale sumnjivih i spornih potraživanja ispravljenih u skladu sa odlukom Centralne banke	-	9,973
	163,617	1,230,264

11. OSTALI RASHODI

(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine
Rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina (napomena 14)	650,137	1,693,775
Troškovi rezervacije na glavnicu u skladu sa odlukom Centralne banke o upravljanju kreditnim rizikom	502,803	898,666
Troškovi rezervacije na kamatu u skladu sa odlukom Centralne banke o upravljanju kreditnim rizikom	52,222	9,312
Gubici od prodaje investicionih nekretnina i opreme	168,242	-
Ostali rashodi	10,212	1,606
	1,383,616	2,603,359

Rezervacije su izvršene u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 60/08 i 41/09) kojom su utvrđeni: elementi upravljanja kreditnim rizikom, minimalni kriterijumi i način klasifikacije stavki aktive po osnovu kojih je IRFCG A.D. izložen kreditnom riziku, način obračuna i suspendovanja nenaplaćene kamate i način utvrđivanja minimalnih rezervacija za pokriće potencijalnih gubitaka koji proizilaze iz izloženosti IRFCG A.D. kreditnom riziku.

12. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine
Tekući porez	(78,175)	(20,492)
Odloženi porez	(3,314)	(9,045)
	(81,489)	(29,537)

12. POREZ NA DOBIT (nastavak)

b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Dobitak u iskazu o ukupnom rezultatu prije oporezivanja	1,188,135	705,063
Poreska stopa 9%	106,932	63,456
Rashodovanja i obezvrjeđenja vrijednosti koja se ne priznaju u poreske svrhe	9,405	98
Oprema do EUR 300 koja se ne priznaje u poreske svrhe	75	739
Kapitalni gubici koji se prenose	14,988	-
Prihodi po osnovu dividendi i udjela u dobiti rezidentnih pravnih lica	(49,911)	(34,756)
	81,489	29,537

c) Odloženi porezi

	Stanje na dan 1. februara/ 1. januara	Smanjenja preko iskaza o ukupnom rezultatu	Povećanja preko kapitala	Stanje na dan 31. decembra
2011. godina				
Odožene poreske obaveze koje se odnose na				
Privremene razlike na nematerijalnim ulaganjima nekretninama i opremi	(3,830)	(9,045)	-	(12,875)
	(3,830)	(9,045)	-	(12,875)
2012. godina				
Odožene poreske obaveze koje se odnose na				
Privremene razlike na nematerijalnim ulaganjima nekretninama i opremi	(12,875)	(3,314)	-	(16,189)
	(12,875)	(3,314)	-	(16,189)

Odloženi porezi se odnose na privremene razlike između osnovice po kojoj se nekretnine i oprema priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim iskazima Društva.

13. NEMATERIJALNA ULAGANJA I NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

(Iznosi u EUR)

	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ukupno	Nematerijalna ulaganja
Nabavna vrijednost					
Stanje, 1. januara 2011.	248,820	619,859	98,203	966,882	-
Povećanja	-	999,609	87,240	1,086,849	162,473
Prenosi na investicione nekretnine (napomena 14)	(248,820)	(619,859)	-	(868,679)	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(5,191)	(5,191)	-
Stanje, 31. decembra 2011.	-	999,609	180,252	1,179,861	162,473
Stanje, 1. januara 2012.	-	999,609	180,252	1,179,861	162,473
Povećanja	-	-	58,948	58,948	5,353
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(820)	(820)	-
Stanje, 31. decembra 2012.	-	999,609	238,380	1,237,989	167,826
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januara 2011.	-	8,284	12,857	21,141	-
Amortizacija	-	9,698	23,080	32,778	5,416
Prenosi na investicione nekretnine (napomena 14)	-	(15,816)	-	(15,816)	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(3,729)	(3,729)	-
Stanje, 31. decembra 2011.	-	2,166	32,208	34,374	5,416
Stanje, 1. januara 2012.	-	2,166	32,208	34,374	5,416
Amortizacija	-	12,995	39,215	52,210	- 32,711
Otuđenja i rashodovanja	-		(436)	(436)	-
Stanje, 31. decembra 2012.	-	15,161	70,987	86,148	38,127
Sadašnja vrijednost					
31. decembra 2012. godine	-	984,448	167,393	1,151,841	- 129,699
31. decembra 2011. godine	-	997,443	148,044	1,145,487	157,057

14. INVESTICIONE NEKRETNINE

Investicione nekretnine sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine u iznosu od EUR 3,209,802 odnose se na sljedeće nekretnine:

- nekretnine koje su pravnom prethodniku IRFCG A.D., Fondu za razvoj pripale nakon likvidacije preduzeća „Transervis“ D.D. Bijelo Polje u iznosu od EUR 524,896;
- nekretnine koje je IRFCG A.D. koristio u poslovne svrhe u 2010. godini u iznosu od EUR 1,033,649;
- nekretnine koje je u toku 2011. godine IRFCG A.D. kupio od Rudnika boksita A.D., Nikšić (kupljene u iznosu EUR 2,500,000) i Duvankomerc d.o.o. u stečaju Podgorica (kupljene u iznosu EUR 1,000,000) u iznosu EUR 965,104 odnosno EUR 686,153.

Na nepokretnostima u Nikšiću - Bulevar 13. Jula i nepokretnostima u Herceg Novom u Ulici Njegoševoj i Hotelu Metalurg, kupljenim od Rudnika boksita A.D., Nikšić upisane su hipoteke odnosno zabilješke o restituciji.

14. INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Investicione nekretnine sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine prikazane su u pregledu koji slijedi:

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
1. Herceg Novi – Stepenište Kralja Tvrtka 1	-	257,286
2. Bijelo Polje – Voja Lješnjaka	193,427	217,652
3. Bijelo Polje – Nedakučko polje	290,030	329,580
4. Bijelo Polje – Nedakusi	41,439	69,930
5. Bijelo Polje – Sl. Penezića	-	-
6. Podgorica - Novaka Miloševa (Duvankomerc)	686,153	1,069,552
7. Podgorica - Bulevara Revolucije	1,033,649	930,742
8. Nikšić - Mokra njiva	452,099	641,788
9. Nikšić - Bulevar 13. jula	-	-
10. Herceg Novi - Topla Hotel Metalurg	254,217	305,821
11. Herceg Novi - Ulica Njegoševa 496	-	351,600
12. Herceg Novi - Ulica Njegoševa 269	258,788	254,899
	3,209,802	4,428,850

Promjene vrijednosti investicionih nekretnina u 2012. i 2011. godini prikazane su u sljedećoj tabeli:

(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine
Početno stanje godine/perioda	4,428,850	1,185,363
Kupovine u toku godine	-	3,500,000
Prenos sa osnovnih sredstava (napomena 13)	-	852,863
Prodaje u toku godine	(683,992)	(20,557)
Pozitivan efekat procjene (napomena 10)	115,081	604,956
Negativan efekat procjene (napomena 11)	(650,137)	(1,693,775)
	3,209,802	4,428,850

15. UČEŠĆA U KAPITALU

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Ulaganja u hartije od vrijednosti – akcije raspoložive za prodaju (napomena 15(a))	8,779,808	10,966,495
Ulaganja u kapital pridruženih pravnih lica (napomena 15(b))	7,932,957	7,932,957
	16,712,765	18,899,452

15. UČEŠĆA U KAPITALU (nastavak)

15(a). Dugoročni finansijski plasmani raspoloživi za prodaju

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Dugoročni finansijski plasmani – privredna društva koja su registrovana kod CDA	81,808,526	80,452,028
Minus: Obezvrđenje vrijednosti	(73,028,718)	(69,485,533)
	8,779,808	10,966,495
Dugoročni finansijski plasmani - privredna društva koja nisu registrovana kod CDA	648,378	648,378
Minus: Obezvrđenje vrijednosti	(648,378)	(648,378)
	-	-
	8,779,808	10,966,495

Privredna društva koja su registrovana kod CDA

Fer vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana namijenjenih prodaji, procenat učešća IRFCG A.D., u ukupnom kapitalu akcionarskih društava koja su registrovana kod CDA i ukupan broj akcija u vlasništvu IRFCG A.D., prikazan je u pregledu koji slijedi:

(Iznosi u EUR)

	Broj akcija u vlasništvu Fonda	Učešće IRFCG A.D. %	31. decembra 2012. godine	31. decembra 2011. godine
Plantaže A.D., Podgorica	38,818,056	22.23	5,748,130	7,209,882
Simo Milošević A.D., Igalo	90,411	23.65	1,913,230	1,303,193
HTP Ulcinjska rivijera A.D., Ulcinj	116,567	7.65	209,639	167,204
Montepranzo - Bokaprodukt A.D., Tivat	57,710	51.40	740,091	2,018,944
Barska plovidba A.D., Bar	371,465	16.16	120,286	216,750
Velika plaža A.D., Ulcinj	5,769	9.82	47,955	47,955
Ostala privredna društva			477	2,567
			8,779,808	10,966,495

15(a). Dugoročni finansijski plasmani raspoloživi za prodaju (nastavak)

Privredna društva koja nisu registrovana kod CDA

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
„Biteks“ D.D., Biševo	264,598	264,598
„Šumsko gazdinstvo“ D.D., Cetinje	119,155	119,155
„Promet“ D.D., Pljevlja	84,978	84,978
„Urboprojekt“ D.D., Pljevlja	71,147	71,147
„Matica CTK“ D.D., Podgorica	70,236	70,236
Ostala društva	38,265	38,265
	648,379	648,379
Minus: Obezvrđenje vrijednosti	(648,379)	(648,379)
	-	-

15. UČEŠĆA U KAPITALU (nastavak)

15(b). ULAGANJA U KAPITAL PRIDRUŽENIH PRAVNIH LICA

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Javno preduzeće „Regionalni vodovod crnogorsko primorje“, Budva (učešće Fonda 22.97%)	7,932,957	7,932,957
Ostala društva	31,078	31,078
	7,964,035	7,964,035
Minus: Obezvrjeđenje vrijednosti	(31,078)	(31,078)
	7,932,957	7,932,957

U skladu sa zaključcima Vlade Crne Gore od 14. februara 2008. godine i Protokola o finansiranju i upravljanju projektom održivog razvoja turizma u Crnoj Gori, Upravni odbor pravnog prethodnika IRFCG A.D., Fond za razvoj je 17. marta 2008. godine donio Odluku o ulaganju u kapital Javnog preduzeća „Regionalni vodovod crnogorsko primorje“, Budva u iznosu EUR 5,400,000.

Upravni odbor „Regionalni vodovod crnogorsko primorje“, Budva je 3. novembra 2010. godine donio odluku o raspodjeli dobiti iz 2008. i 2009. godine u skladu sa kojom je novčani ulog IRFCG A.D., shodno ulogu, povećan za EUR 532,957.

U skladu sa zaključcima Vlade Crne Gore od 2. decembra 2010. godine Odbor direktora IRFCG A.D. je 14. decembra 2010. godine donio Odluku o povećanju kapitala Javnog preduzeća „Regionalni vodovod crnogorsko primorje“, Budva u iznosu EUR 2,000,000.

Nakon sprovedenog postupka transformacije navedenog javnog preduzeća u Društvo sa ograničenom odgovornošću, IRFCG A.D. će pripasti srazmjeran dio vlasništva u novoformiranom društvu. Do datuma sastavljanja ovih finansijskih iskaza navedena transformacija nije sprovedena.

16. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJAKI PLASMANI

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Dugoročne državne obveznice koje se drže do dospijeća (napomena 16(a))	2,471,597	5,907,781
Dugoročni krediti (napomena 16(b))	37,307,226	30,614,522
Dugoročni krediti dati zaposlenima (napomena 16(c))	778,428	734,886
Dugorično oročeni depoziti kod banaka (napomena 16(d))	1,134,500	1,284,500
	41,691,751	38,541,689

16(a). Državne obveznice koje se drže do dospjeća

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Obveznice stare devizne štednje	229,158	273,702
Minus: Obezvrjeđenje vrijednosti	(42,768)	(51,624)
	186,390	222,078
Obveznice za potrebe ulaganja u saniranje mreže drumskih puteva	468,856	640,723
Obveznice za finansiranje infrastrukturnih i ekoloških projekata	2,954,096	8,676,662
Obveznice fonda rada	136,746	-
	3,746,088	9,539,463
Minus: Tekuće dospjeće (napomena 18)	(1,274,491)	(3,631,682)
	2,471,597	5,907,781

16. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJAKI PLASMANI (nastavak)

16(a). Državne obveznice koje se drže do dospjeća (nastavak)

Obveznice stare devizne štednje sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine prikazane su u pregledu koji slijedi:

		(Iznosi u EUR)
	31. decembar 2012.	**31. decembar 2011.**
Obveznice stare devizne štednje		
Obveznice 2012 (OB 12)	-	42,762
Obveznice 2013 (OB 13)	38,533	36,070
Obveznice 2014 (OB 14)	38,234	36,363
Obveznice 2015 (OB 15)	41,118	38,848
Obveznice 2016 (OB 16)	34,331	34,102
Obveznice 2017 (OB 17)	34,174	33,933
Minus: Tekuće dospjeće (napomena 18)	(38,533)	(42,762)
	147,857	179,316

Promjene obezvrjeđenja vrijednosti dugoročnih državnih obveznica stare devizne štednje za 2012. i 2011. godinu prikazane su u sljedećoj tabeli:

		(Iznosi u EUR)
	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	**Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine**
Stanje na početku perioda	51,624	63,936
Svođenje na tržišnu fer vrijednost tokom perioda	(7,074)	(12,312)
Naplaćeno u toku perioda	(1,782)	-
Stanje na kraju godine/perioda	42,768	51,624

Pravni prethodnik IRFCG A.D., Fond za razvoj je od 2006. godine do zaključno sa 31. januarom 2010. godine izvršio kupovinu 13,767,741 obveznica za finansiranje infrastrukturnih i ekoloških projekata Opština u Crnoj Gori. Obveznice imaju prinos po fiksnoj kamatnoj stopi od 3% do 5% godišnje, dospijevaju godišnje, počev od 2009. do 2018. godine. Nominalna vrijednost obveznice iznosi EUR 1. Obveznice za potrebe za finansiranje infrastrukturnih i ekoloških projekata sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine prikazane su u pregledu koji slijedi:

		(Iznosi u EUR)
	31. decembar 2012.	**31. decembar 2011.**
Opština Andrijevica	136,749	186,877
Opština Berane	266,953	500,000
Opština Budva	-	602,775
Opština Bijelo Polje	-	842,283
Opština Bar	329,510	404,458
Opština Cetinje	402,233	535,696
Opština Danilovgrad	-	547,369
Opština Kolašin	-	672,774
Opština Nikšić	-	883,794
Opština Podgorica	1,104,973	1,383,322
Opština Plav	-	195,347
Opština Plužine	266,967	341,671
Opština Pljevlja	-	786,206
Opština Rožaje	252,504	359,134
Opština Šavnik	-	219,675
Opština Žabljak	194,207	215,281
	2,954,096	8,676,662
Minus: Tekuće dospjeće (napomena 18)	(1,040,556)	(3,417,053)
	1,913,540	5,259,609

16. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJAKI PLASMANI (nastavak)

16(a). Državne obveznice koje se drže do dospjeća (nastavak)

IRFCG A.D. je u toku 2012. godine zaključio ugovore o kreditu sa 6 opština i to: Bijelo Polje, Plav, Danilovgrad, Kolašin, Pljevlja, Nikšić, Budva i Šavnik, čime je izvršena konverzija potraživanja po osnovu obveznica koje su ove opštine emitovale za potrebe ulaganja u infrastrukturne projekte.

Ugovori o kreditu sa pet opština su zaključeni su sa rokom otplate kredita osam godina, grejs periodom od jedne godine, godišnjom kamatnom stopom od 4%. Sredstva obezbjeđenja predstavljaju ugovori o cesiji sa Ministarstvom finansija iz čijeg Egalizacionog fonda će se namirivati potraživanja, kao i mjenice sa mjeničnim ovlašćenjima opština.

Jedino je kredit opštini Budva odobren sa rokom otplate 4 godine, grejs periodom 2 godine i godišnjom kamtnom stopom 6%. Sredstvo obezbjeđenja su mjenice opštine Budva.

U toku 2012 godine IRFCG A.D. je na osnovu Odluke Odbora direktora kupio 71 obveznicu fonda rada, koje je emitovala Vlada Crne Gore, za potrebe isplate neisplaćenih potraživanja zaposlenih za čijim je radom prestala potreba. IRFCG A.D. je obveznice platio po nominalnoj vrijednosti jedne obveznice EUR 1,926 odnosno ukupno EUR 136,746. Obveznice imaju prinos po fiksnoj kamatnoj stopi 7% godišnje. Obveznice dospijevaju po serijama u periodu od 2013. do 2017. godine.

		(Iznosi u EUR)
	31. decembar 2012.	**31. decembar 2011.**
Obveznice 2013 (OBFR1)	31,169	-
Obveznice 2014 (OBFR2)	29,130	-
Obveznice 2015 (OBFR3)	27,224	-
Obveznice 2016 (OBFR4)	25,443	-
Obveznice 2017 (OBFR5)	23,780	-
Minus: Tekuće dospjeće (napomena 18)	(31,169)	-
	105,577	-

Pravni prethodnik IRFCG A.D., Fond za razvoj je od 20. juna 2006. godine do zaključno sa 31. januarom 2010. godine izvršio kupovinu 1,492,827 obveznica za potrebe ulaganja u saniranje mreže drumskih puteva u skladu sa Odlukom Vlade Crne Gore o emisiji obveznica („Sl. list CG“ 30/06). Obveznice imaju prinos po fiksnoj kamatnoj stopi od 3% godišnje, dospijevaju godišnje, svakog 15. juna, počev od 2009. do 2015. godine. Nominalna vrijednost jedne obveznice iznosi EUR 1. Obveznice za potrebe ulaganja u saniranje mreže drumskih puteva sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine prikazane su u pregledu koji slijedi:

		(Iznosi u EUR)
	31. decembar 2012.	**31. decembar 2011.**
Obveznice 2012 (DP 12)	-	171,867
Obveznice 2013 (DP 13)	164,233	164,233
Obveznice 2014 (DP 14)	156,364	156,364
Obveznice 2015 (DP 15)	148,259	148,259
Minus: Tekuće dospjeće (napomena 18)	(164,233)	(171,867)
	304,623	468,856

16. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJAKI PLASMANI (nastavak)

16(b). Dugoročni krediti

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Dugoročni investicioni krediti		
a) Poslovne banke		
Crnogorska komercijalna banka A.D., Podgorica	7,230,710	9,771,593
Prva banka Crne Gore A.D., Podgorica	3,216,117	4,366,300
NLB Montenegro banka A.D., Podgorica	4,813,822	4,365,280
Atlas banka A.D., Podgorica	2,734,689	3,436,941
Hypo Alpe Adria banka A.D., Podgorica	2,312,987	2,582,086
Hipotekarna banka A.D., Podgorica	2,541,007	2,368,019
Komercijalna banka A.D., Budva	683,890	654,766
Jugobanka A.D., Kotor	500,580	500,580
Erste Bank A.D., Podgorica	988,098	1,049,272
Invest banka Montenegro A.D., Podgorica	22,371	107,280
	25,044,271	29,202,117
Minus: Obezvrđeđenje vrijednosti	(500,580)	(500,580)
	24,543,691	28,701,537
b) Fizička lica	-	16,067
Minus: Obezvrđeđenje vrijednosti	-	(16,067)
	-	-
c) Privredna društva i institucije	24,509,535	12,836,189
Minus: Obezvrđeđenje vrijednosti	(732,539)	(980,026)
	23,776,996	11,856,163
Ostali dugoročni krediti – devizne pozajmice		
KAP (USD 1,500,000 i EUR 1,757,390)	-	2,886,890
Jugooceanija A.D., Kotor (USD 534,887)	402,770	402,770
	402,770	3,289,660
Minus: Obezvrđeđenje vrijednosti	(402,770)	(3,289,660)
	-	-
Ukupna potraživanja po osnovu dugoročnih kredita	49,956,576	45,344,033
Minus: Ukupno obezvrđeđenje vrijednosti	(1,635,889)	(4,786,333)
	48,320,687	40,557,700
Minus: Tekuće dospjeće (napomena 18)	(11,013,461)	(9,943,178)
	37,307,226	30,614,522

Fond za razvoj kao pravni prethodnik IRFCG A.D., je sa Kombinatom aluminijuma A.D., Podgorica („KAP“) dana 2. juna 1998. godine zaključio Ugovor o deviznoj pozajmici i prenio sredstva u iznosu od USD 1,500,000. Fond za razvoj je takođe sa KAP-om dana 12. juna 1998. godine zaključio i Ugovor o deviznoj pozajmici, odnosno Aneks istog ugovora dana 01. jula 1998. godine kojim je Fond za razvoj odobrio KAP-u deviznu pozajmicu i prenio mu sredstva u iznosu od DEM 3,437,156. Kako KAP po dospjelosti nije ispoštovao obavezu povraćaja odobrenih sredstva to je Fond za razvoj dana 2. novembra 2007.godine podnio tužbu Privrednom sudu u Podgorici protiv KAP-a za povraćaj datoga u ukupnom iznosu od EUR 4,623,397 sa pripadajućom kamatom počev od 1. novembra 2007. godine pa do isplate. Privredni sud Podgorica je dana 12. januara 2011. godine donio presudu P.br.624/07 kojom je tuženi - KAP obavezan da plati Fondu za razvoj, odnosno sada pravnom sljedbeniku IRFCG A.D. iznos od EUR 4,623,397 sa pripadajućom kamatom.

16. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJAKI PLASMANI (nastavak)

16(b). Dugoročni krediti (nastavak)

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 19. oktobra 2009. godine donijela zaključak br. 03-1105 kojim je utvrdila Predlog Ugovora o poravnanju između države Crne Gore, Fonda za razvoj, Fonda PIO i Zavoda za zapošljavanje s jedne strane i CEAC-a, EN+Grupe, KAP-a i Rudnika Boksita Nikšić , s druge strane. U skladu sa Zaključkom Vlade Upravni odbor Fonda za razvoj Crne Gore je donio Odluku br. 0202-8/136 od 23.10.2009.godine o prihvatanju predloga Ugovora o poravnanju.

Ugovorom o poravnanju br. 0102-1708/1 od 16. novembra 2009. godine, zaključenim između Fonda za razvoj, Fonda PIO Crne Gore, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i Države Crne Gore sa jedne i CEAC Holdings Limited, En+Group Limited, KAP AD Podgorica i Rudnika boksita AD Nikšić sa druge strane, ugovorne strane postigli su cjelovit dogovor po svim pitanjima proisteklim iz ugovora o kupoprodaji akcija KAP-a i Rudnika bokista Nikšić, pripadajućih aneksa, međunarodne arbitraže pred Arbitražnim sudom u Frankfurtu i predmetnim poravnanjem takođe uredile pravne posljedice istog. Naime, Ugovorom o poravnanju, između ostalog, definisano je da se tužilac - Fond za razvoj Republike Crne Gore, odrekne potraživanja koje je imao prema tuženom KAP-u, prije privatizacije, a po navedenom tužbenom zahtjevu u iznosu od EUR 4,623,397.

Odredbe Ugovora o poravnanju stupile su na pravnu snagu, u punom kapacitetu, potpisivanjem Potvrde o zaključenju br. 03-1594/1 od 26. oktobra 2010. godine između istih strana, na Ugovor o poravnanju. U cilju pravnog procesuiranja-odricanja od tužbenog zahtjeva IRFCG A.D. se 8. novembra 2011. godine obratio zahtijevom Sudu kojim se definitivno i u cjelosti odrekao tužbenog zahtijeva na osnovu koje je sud 10. novembra 2011. godine donio presudu i prihvatio zahtijev IRFCG A.D. da se odriče potraživanja i pripadajuće kamate. Odbor direktora IRFCG A.D. je i formalno donio odluku, broj 0202-5/127 od 22. juna .2012. godine, o isknjižavanju predmetnog potraživanja.

Dugoročni investicioni krediti se odnose na plasirana sredstva srednjim i malim privrednim društvima, preduzetnicima i fizičkim licima, posredstvom poslovnih banaka ili direktno. Navedeni krediti imaju ugovoreni rok otplate do sedam godina uz kamatnu stopu koja se kreće od 1.5% do 7% na godišnjem nivou. Sredstva koja su plasirana posredstvom poslovnih banaka obezbijeđena su mjenicama izdatim od strane banaka, odnosno sredstva koja su plasirana neposredno obezbijeđena su kombinovano hipotekom, mjenicama i mjeničnim ovlašćenjima.

Dospjeće potraživanja po osnovu dugoročnih kredita prikazano je u narednoj tabeli:

		(Iznosi u EUR)
	31. decembar 2012.	**31. decembar 2011.**
- do jedne godine	11,013,461	9,943,178
- od jedne do dvije godine	10,125,411	8,801,036
- od dvije do tri godine	9,284,495	7,886,730
- od tri do četiri godine	7,354,264	6,771,294
- preko četiri godine	10,543,056	8,652,135
	48,320,687	42,054,373

Promjene obezvrjeđenja vrijednosti potraživanja po osnovu datih dugoročnih kredita prikazane su u sljedećoj tabeli:

		(Iznosi u EUR)
	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	**Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine**
Stanje na početku godine	4,786,333	3,897,640
Prenos na plasmane	(750,290)	-
Obezvrjeđenje u toku godine	502,803	898,666
Naplaćeno u toku godine	-	(9,973)
Isknjižavanje u toku godine	(2,902,957)	-
Stanje na kraju godine	1,635,889	4,786,333

16. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJAKI PLASMANI (nastavak)

16(b). Dugoročni krediti (nastavak)

16(c). Dugoročni krediti dati zaposlenima

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Dugoročni krediti dati zaposlenima	799,513	752,307
Minus: Obezvrđenje vrijednosti	-	(903)
	799,513	751,404
Minus: Tekuće dospjeće (napomena 18)	(21,085)	(16,518)
	778,428	734,886

Dospjeće dugoročnih kredita datih zaposlenima prikazano je u sljedećoj tabeli:

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
- do jedne godine	21,085	16,518
- od jedne do dvije godine	30,056	19,914
- od dvije do tri godine	32,346	30,056
- od tri do četiri godine	32,755	30,440
- preko četiri godine	683,271	655,379
	799,513	752,307

Upravni Odbor pravnog prethodnika IRFCG A.D., Fonda za razvoj je na sjednici od 8. decembra 2006. godine usvojio Pravilnik o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u Fondu (broj 0202-8/108). Shodno pomenutom Pravilniku definisani su sljedeći uslovi za odobravanje stambenih kredita zaposlenima: krediti se dodjeljuju sa rokom otplate od 20 do 30 godina, kamatna stopa je 1% i zaposleni ima pravo korišćenja grejs perioda do 24 mjeseca. Pomenutim Pravilnikom nije definisano pravo na umanjenje kredita. Odbor direktora IRFCG A.D., je 24. februara 2011. godine usvojio novi Pravilnik o rješavanju stambenih potreba zaposlenih. Obezbjeđenje kredita predstavlja upis hipoteke na nepokretnostima u srazmjeri ne manjoj od 1:1 u odnosu na plasirana sredstva. U slučaju prestanka radnog odnosa, zaposleni je u obavezi da obezbijedi da, novi poslodavac, sa kojim zasniva radni odnos, garantuje za uredno izmirenje obaveza koje su definisane ugovorom o kreditu. Rukovodstvo IRFCG A.D. smatra da su potraživanja od zaposlenih po osnovu odobrenih dugoročnih kredita zaposlenima naplativa u potpunosti.

(Iznosi u EUR)

	Kamatna stopa	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Atlasmont banka A.D., Podgorica	3% godišnje	672,000	672,000
NLB Montenegro banka A.D., Podgorica	4% godišnje	412,500	562,500
Erste Bank A.D., Podgorica	5.25% godišnje	50,000	50,000
		1,134,500	1,284,500

Dugoročno oročeni depoziti kod banaka predstavljaju namjenski oročene depozite na period od 6 godina koje Banke u skladu sa uslovima ugovora moraju plasirati kroz kredite malim i srednjim preduzećima, odnosno preduzetnicima. Maksimalan iznos ka krajnjem korisniku može biti EUR 150,000, kamatna stopa do 8% dok se rok otplate definiše u saradnji sa klijentom. Banke same snose rizik povraćaja sredstava od korisnika, a u obavezi su da se IRFCG A.D., omogući nesmetano korišćenje sredstava nakon isteka perioda oročenja. U skladu sa ugovorima, Banke su nevedena sredstva bile u obavezi da plasiraju do zaključno sa 31. decembrom 2010. godine u suprotnom IRFCG A.D., pored ugovorene kamate može obračunati dodatnih 2% zatezne kamate.

16. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJAKI PLASMANI (nastavak)

16(d). Dugoročno oročeni depoziti kod banaka

U toku 2011. godine konstatovana je nenamjenska upotreba dijela namjenski oročenog depozita kod NLB Montenegrobanke A.D., Podgorica kod 6 plasiranih kredita, ukupne vrijednosti EUR 468,495. Na nenamjenski plasirana sredstva, u skladu sa ugovorom o oročenju, primjenjena je kamatna stopa 8%. Banka je izvršila povrat dijela namjenskog depozita za nenamjenski plasirana sredstava u ukupnom iznosu od EUR 433,500 do zaključno sa 31. decembrom. 2011. godine.

Atlasmont banka A.D., Podgorica izvršila je povrat dijela namjenskog depozita koji nije plasirala u predviđenom roku u ukupnom iznosu od EUR 328,000. Za jedan dio depozita, ukupne vrijednosti EUR 91,000 primjenjuje se kamatna stopa 4%, jer je ustanovljeno da sredstva nisu plasirana u opštinama sjevernog regiona shodno ugovoru.

IRFCG A.D. je 15. decembra 2011. godine oročio još jedan namjenski depozitu skladu sa Ugovorom o deponovanju sredstava koji je zaključen između IRFCG A.D., Opštine Tivat i Erste Bank A.D., Podgorica s ciljem pospješivanja privrednog razvoja na teritoriji opštine Tivat kroz kreditiranje preduzetnika i malih i srednjih preduzeća u ovoj opštini. Period oročenja depozita je 5 godina sa kamatnom stopom 5,25%, za prvu godinu. Rizik vraćanja plasiranih kredita preuzima banka. Nakon isteka 12 mjeseci produženje se vrši pod uslovima koji važe i predstavljaju aktuelnu ponudu Erste banke u momentu produžavanja oročenja. 15. decembra 2012. Erste banka je promijenila stopu na 4.5%. Do momenta pripreme izvještaja anex nije potpisan od strane IRFCG. A.D i još se razmatra produženje ugovora o oročenju pod novim uslovima.

17. POTRAŽIVANJA

		(Iznosi u EUR)
	31. decembar 2012.	**31. decembar 2011.**
Potraživanja po osnovu prodatih hartija od vrijednosti, udjela na odloženo plaćanje:		
D.D. Žitopromet, Spuž (A.D. Merkur, Budva)	-	274,407
D.D. Prevoz, Pljevlja (Džarić Miomir)	-	233,017
Ostali kupci	47,879	47,885
	47,879	555,309
Minus: Obezvrđenje vrijednosti	(47,879)	(555,309)
	-	-
Potraživanja po osnovu faktoringa	5,137,122	1,950,862
Potraživanja po osnovu kamata po osnovu:		
- obveznica za finansiranje infrastrukturnih i ekoloških projekata	791,335	1,700,774
- obveznica za potrebe ulaganja u saniranje mreže drumskih puteva	140,296	157,680
- obveznica fonda rada	3,133	-
- dugoročnih i kratkoročnih kredita	112,555	72,642
- dugoročnih deviznih kredita	106,346	1,976,302
- kratkoročnih oročenih depozita	86,464	89,310
- kamate po zaključcima	530,977	535,027
- potraživanja po osnovu zateznih kamata	14,819	3,968
Ostala potraživanja po osnovu kamata i naknada	114,823	132,277
	1,900,748	4,667,980
Minus: Obezvrđenje vrijednosti	(788,108)	(2,651,745)
	1,112,640	2,016,235
Ostala potraživanja	6,129	78
	6,255,891	3,967,175

17. POTRAŽIVANJA (nastavak)

Najveći dio dugoročnih deviznih kredita za 2011 godinu se odnosi na potraživanja od Kombinata aluminijuma A.D., Podgorica po osnovu obračunatih zateznih kamata u iznosu EUR 1,835,057 (napomena 16 (b)).

Promjene obezvrjeđenja vrijednosti potraživanja iz poslovnih odnosa prikazane su u sljedećoj tabeli:

(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine
Početno stanje	3,207,054	3,197,743
Prenos na plasmane	(25,344)	-
Ispravke po osnovu odluke Centralne banke Crne Gore	52,222	9,311
Isknjižavanje u toku godine	(2,397,945)	-
Stanje na kraju godine	835,987	3,207,054

18. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Potraživanja po osnovu kratkoročnih kredita i pozajmica	1,170,213	379,087
Tekuće dospijeće dugoročnih potraživanja	12,309,037	13,591,378
	13,479,250	13,970,465

Potraživanja po osnovu kratkoročnih kredita i pozajmica

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Potraživanja od Duvanskog kombinata A.D., Podgorica za kratkoročno pozajmljena sredstva	293,145	293,145
Kratkoročni krediti odobreni preko banaka	-	11,804
Kratkoročni direktni krediti	1,170,213	367,283
	1,463,358	672,232
Minus: Obezvrjeđenje vrijednosti	(293,145)	(293,145)
	1,170,213	379,087

U tabeli koja sljedi prikazano je tekuće dospjeće dugoročnih potraživanja:

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Dugoročna potraživanja		
Dugoročni krediti (napomena 16 (b))	11,013,461	9,943,178
Dugoročni krediti dati zaposlenima (napomena 16 (c))	21,085	16,518
	11,034,546	9,959,696
Državne obveznice		
Državne obveznice stare devizne štednje (napomena 16(a))	38,533	42,762
Obveznice za potrebe ulaganja u saniranje mreže drumskih puteva (napomena 16(a))	164,233	171,867
Obveznice fonda rada (napomena 16(a))	31,169	-
Obveznice za finansiranje infrastrukturnih i ekoloških projekata (napomena 16(a))	1,040,556	3,417,053
	1,274,491	3,631,682
	12,309,037	13,591,378

19. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	31. decembar 2012.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2011.
Žiro računi kod poslovnih banaka	1,718,130	991,036
Blagajna	53	80
Ostali novčani ekvivalenti	2,174	1,811
Gotovinski ekvivalenti - Kratkoročni finansijski plasmani	8,350,001	11,365,000
	10,070,358	12,357,927

Gotovinski ekvivalenti - kratkoročni finansijski plasmani su sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine plasirani sljedećim poslovnim bankama:

	31. decembar 2012.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2011.
Prva banka Crne Gore A.D., Podgorica	2,300,001	4,245,000
Atlas banka A.D., Podgorica	1,600,000	2,100,000
Crnogorska komercijalna banka A.D., Podgorica	200,000	1,000,000
NLB Montenegro banka A.D., Podgorica	-	270,000
Hypo Alpe-Adria banka A.D., Podgorica	1,800,000	650,000
Erste Bank A.D., Podgorica	1,250,000	1,100,000
Hipotekarna banka A.D., Podgorica	500,000	2,000,000
First Financial Banka A.D., Podgorica	200,000	-
Societe generale Montenegro A.D., Podgorica	500,000	-
	8,350,001	11,365,000

Kratkoročni finansijski plasmani predstavljaju kratkoročno oročene depozite na period od 90 do 365 dana, sa kamatnom stopom od 5.5% do 6.5% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorima o oročenom depozitu, Fond uz prethodnu najavu može povući sredstva u roku od 7 dana.

20. KAPITAL

Kapital IRFCG A.D. sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine ukupne vrijednosti EUR 100,237,364 sastoji se od 100,237,364 akcija nominalne vrijednosti EUR 1 koje su u vlasništvu Vlade Crne Gore.

Zakonom je uređeno da osnivački kapital IRFCG A.D. ne može biti manji od EUR 50,000,000. Osnivački kapital IRFCG A.D. čini cjelokupni kapital Fonda za razvoj koji je umanjen za obaveze po osnovu Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju („Sl. list CG“, br. 21/04 i 49/07). Osnivački kapital IRFCG A.D. činiće i sredstva koja su usmjerena Direkciji za mala i srednja preduzeća za finansiranje razvoja malih i srednjih preduzeća.

U toku 2011. godine u skladu sa odlukama i rješenjima i po osnovu prava preče kupovine IRFCG A.D. izvršio dvije emisije akcija. Prilikom prve dokapitalizacije, sprovedene u aprilu, u iznosu EUR 1,191,752 izvršen je prenos slobodnih nočanih sredstava od Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća, odnosno prilikom druge u decembru, u iznosu EUR 929,249 IRFCG A.D. je dokapitalizovan sredstvima Ministarstva finansija.

U toku 2012. godine u skladu sa odlukama i rješenjima i po osnovu prava preče kupovine IRFCG A.D. izvršio emisiju akcija. Prilikom dokapitalizacije, sprovedene u martu, u iznosu EUR 875,856 izvršen je prenos slobodnih nočanih sredstava od Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća.

Vlada Crne Gore, je na sjednici održanoj 18. marta 2010. godine, zaključkom broj 03-2242, predvidjela prenos sredstava (gotovine i oročenih depozita) Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća na žiro račun Fonda za razvoj, kako bi ista postala dio osnivačkog kapitala IRFCG A.D.. Istim zaključkom predviđena je obaveza Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća da izvrši procjenu kreditnog portfolija na dan 31. decembra 2010. godine, za svaki ugovor o kreditu pojedinačno, procjena je morala biti izvršena od strane ovlašćenog procjenjivača. Procijenjeni iznos je trebao predstavljati osnov za povećanje kapitala IRFCG A.D.. Do momenta sastavljanja ovih finansijskih iskaza procjena vrijednosti kreditnog portfolija Direkcije još nije sprovedena a dokapitalizacije su vršene slobodnim novčanim sredstvima Direkcije kod banaka.

21. DUGOROČNA REZERVISANJA

Rezervisanja sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine u iznosu EUR 11,965 (napomena 24) predstavljaju rezervisanja nastala po osnovu pokrenutih tužbenih zahtjeva za raskid ugovora o privatizaciji, sklopljenim sa državnim fondovima i za ne plaćanje tekućih obaveze za koje rukovodstvo smatra da IRFCG A.D. može biti izložen potencijalnim gubicima po navedenom osnovu.

Kretanja na rezervisanjima za sudske sporove prikazana su u sljedećoj tabeli:

(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2012. godine	Godina koja se završava 31. decembra 2011. godine
Početno stanje	36,241	45,199
Isplaćeno u toku godine	(20,388)	-
Dodatno rezervisanje u toku godine	5,600	-
Ukidanje rezervisanja u toku godine (napomena 10)	(9,488)	(8,958)
	11,965	36,241

22 DUGOROČNE OBAVEZE

Evropska investiciona Banka (EIB) i IRFCG A.D. zaključili su 10. oktobra 2012. godine Ugovor o kreditu u iznosu od EUR 25,000,000. Namjena kredita je dominantno finansiranje malih i srednjih preduzeća dok se manji dio kredita može iskoristiti za finansiranje infrastrukturnih projekata. Kredit je odobren na rok od 8 godina u koji je uključen grace period od 2 godine i isti će se realizovati u tranšama u periodu od 2 godine od dana potpisivanja ugovora, pri čemu minimalan iznos jedne tranše iznosi EUR 5,000,000. Kamatna stopa zavisi od uslova na međunarodnom bankarskom tržištu i određuje se za svaku tranšu pojedinačno.

Do datuma sastavljanja ovih finansijskih iskaza, po predmetnoj kreditnoj liniji IRFCG A.D. je kreditno podržao već 20 projekata čiji su nosioci mala i srednja preduzeća u ukupnom iznosu od EUR 5,543,400. Po tom osnovu IRFCG A.D. je 15. februara 2013. godine u navedenom iznosu povukao prvu tranšu kredita po fiksnoj godišnjoj kamatnoj stopi od 1.89%. Prva kamata po navedenoj tranši dospijeva 15. maja 2013. dok prvi anuitet dospijeva 15. maja 2015. godine. Krajnji rok otplate prve tranše je 15. februar 2021. godine i ista se otplaćuje u jednakim kvartalnim anuitetima.

23. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2012.	31. decembar 2011.
Obaveze po osnovu faktoringa	377,005	391,661
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	29,024	41,448
Obaveze po osnovu avansa	41,964	27,854
Ostale obaveze	8,551	2,458
	456,544	463,421

24. SUDSKI SPOROVI

IRFCG A.D. sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine, vodi sudske sporove u kojima se javlja kao tužilac i kao jedna od tuženih strana.

Po procjeni rukovodstva, ukupna vrijednost sudskih sporova, bez procijenjenih efekata zateznih kamata i krajnjih troškova postupka, u kojima je IRFCG A.D., jedna od tuženih strana tj. solidarno odgovara, iznosi EUR 1,421,632. IRFCG A.D. je sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine izvršio rezervisanje u iznosu EUR 11,965 (napomena 21) za sudske sporove za koje postoji velika vjerovatnoća da IRFCG A.D. može biti izložen materijalno značajnim potencijalnim gubicima po osnovu razrješenja tih sporova. IRFCG A.D. nije izvršio dodatna rezervisanja za eventualne obaveze po sudskim sporovima, zbog toga što po procjeni rukovodstva IRFCG A.D. i na osnovu dosadašnje sudske prakse kada su u pitanju slični sporovi pokrenuti protiv IRFCG A.D., iako nije sa sigurnošću moguće predvidjeti konačan ishod sporova, IRFCG A.D. neće biti izložen materijalno značajnim potencijalnim gubicima po ovom osnovu.

Ukupna vrijednost sudskih sporova sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine u kojima je Fond tužilac odnosno izvršni povjerilac iznosi EUR 2,775,429. Najveći dio ovih sporova odnosi se na tužbu protiv Rudnika boksita A.D., Nikšić radi naknade štete zbog upisanih hipoteka odnosno činjenice ne brisanja istih na kupljenoj imovini od strane IRFCG A.D., odnosno naplatu potraživanja po osnovu direktnih kreditnih aranžamana. IRFCG A.D. je u toku 2012. godine putem suda naplatio novčana sredstva ili su novčana sredstva dobrovoljno plaćena kao direktan rezultat sudskog procesuiranja u iznosu od preko EUR 400,000.